

De Udskødte.

Roman

af
Friedrich Jacobien.

Fra Dansk ved

G. Reiffenstjens Hansen.

(Fortsat)

"Intet Hiem, ja, det er netop det. Hvorfor har du ikke giftet dig? Hvorfor gjør du det ikke nu?"

Over Kjøbmandens skarpeformede Ansigt gled en Skygge.

"Hvad kan det nytte at tale om det," sagde han. "Du er selv en gift Mand. Du vil dog ikke tro mig."

"Maaske omvendt jeg dig," mente Donhoff.

"Bandskellig. Hvis jeg var en fattig Pige — du ser, kjære, men jeg taler i fuldt Alvor, hvis jeg var det, saa vilde jeg maaske ønske at gifte mig med dig, eller i det mindste tro paa Lykken. Men nu er jeg en rig Mand. Man siger vel, at i hvert Menneske slummer der kun Kjerlighed til et Menneske, og at det er et Under, naar disse to finder hinanden; lad mig trække Haanden ud, og jeg finder ti, der tilsværger mig Kjerlighed. Men selv om Underet blev haddes det over for mig, saa havde de ni dog foret faldt."

"Mistroufuld Mand," sagde Donhoff og rystede paa Hovedet.

"Vi bedrøger hinanden," vedblev Qund som i Gnetale, uden at ande Bebrejdelser. "Hvorledes var det ogsaa muligt anderledes. Hvor efter de nuværende Begreber Kjerlighed er en Kontrakt, en Forsorgelse, en Forsikring. Ofte lige saa meget for Manden som for Kvinden. De fædelige Grundbegreber om Samlivet mellem Mand og Kvinde er forvirrede, Tanken om, at Kjerlighed kun er en Forsorgelse lader det let gaaes opofseligt af Hensyn til Nytte eller Beskæmmelighed, og her er kun et Skridt til Kjerlighedsbrud."

David Lund afbrød pludselig og bøjede sig frem. Han greb en af Skaffnerne og skubbede den frem.

"Gardez la reine," sagde han kort og haardt.

"Død og Pine, det havde jeg ikke set!" raabte Kjøbmanden, men Sagen lader sig klare."

"Ja, fordi dette Epil heror paa ribberlige Grundføringer, kjære Ven. Men det, vi nylig talte om, gaar ikke af sig selv. Naar vi en Gang, enten det nu sker af Kjerlighed eller af andre Hensyn, vil begaa et lille Kjerlighedsbrud, saa siges der ikke forst "Gardez la reine". Et Tag i Nakken bagfra, og Sagen er afgjort, hvad vi derefter har at udskærpe med den saakaldte Gæde, lader sig bestemt tilfredsstillende ved et Par Kugler."

I Sidenarelses borte Spillet op, og David Lund rejste sig, idet han stødte Skaffulter tilbage.

"Der har du mine Grunde, hvorfor jeg ikke vil gifte mig," sagde han og aabte sin Vindue, "eller mener du, at min Stilling vilde være gunstigere, fordi jeg er en gammel Mand og rig?"

Hans underlige afbrudte Maade at tale paa, de bitre Ord maatte være paafaldende; disse Ytringer og Anskuelse var hans Natur fremmed, og Donhoff spurgte bekymret:

"Er du ikke vel? Du er saa opirret!"

"Kongestoffer," sagde Lund. "Det kommer saadan efter Maaltidet. Jeg tror ikke, det kan nytte at spille Skak længere. Hvor har du anbragt den lille, medens vi har spillet? Det forekom mig, at jeg hørte ham kalde for?"

Han havde som tilfældig lænet sig mod Døren ind til Salonen og nede paa denne Maade Kjøbmanden til at gaa ud i Korridoren for at komme over i det til Gæstebestemte Værelse.

I det Dørligt, da han befandt sig alene i Værelset, foretog en mærkelig næsten uhyggelig Forandring i hans Ansigtstræk. De fik et haardt, spændt næsten rodybragt Udtryk, og idet han bøjede Hovedet frem, han greb med et rask Tag om Dørhængslet.

"Og det er maaske bedre i Dag end i Morgen," havde Kurt von Leyden sagt med skjælvende Stemme.

Hvorken han eller Kvinden ved hans Side havde vel gjort sig nøjere Regnskab over de næste Dørlighe; det kom over dem begaa med uimodstaaelig Kraft, eller i det mindste som en demonisk Trang, de ikke længere vilde gjøre Modsstand over for. De vidste ikke en Gang rigtig, om deres brandende, forbrøderiske Læber berørte hinanden, men i hvert Fald hullede endnu den unge Mand's Arm om Doras Hals, da David Lund pludselig stod midt i Værelset og med sin rolige Stemme sagde:

"Jeg tror, Dora, at dit Barn har kaldt paa dig. Det er ikke rigtigt af dig, at du aldeles glemmer den lille, en Gæstefælle og Moder skal i hvert af Vindets Dørlighe være parat til at udføre sin Pligt. De undskylder, Hr. Baron —"

Han rakte den, forvirrede Fru Armen og førte hende over i Dagligstuen. Der lod han hende staa uden at sige et Ord mere, vendte selv tilbage til Salonen og lukkede Døren efter sig.

Værelset var tomt.

David Lund saa sig langsomt om, som var der noget, han ikke kunde begribe. Han var maaske mindre forbauset over det, hans Dine nylig havde set, end over, hvad hans Dren nu maatte høre.

Derude i Korridoren var Leyden truffet sammen med Donhoff og talte i afbrudte Sætninger. Enkelte Lyde af hans skarpe Stemme trængte over.

"Pludseligt Idbefindende — Fruen — anbefaler mig —"

"Det er rigtigt," mumlede Amerikaneren halvlyst.

"Ja, en forlånende e Hallant, jeg var en Kar, at jeg kunde tænke paa Mølligheden af et Stad Krudt. Saadanne Lømler sparker man ud af Døren! Saadanne!"

Han gjorde en meget energisk Bevægelse med Hovedet, og i det han medtraadte Donhoff ind.

"Det er underligt," sagde Kjøbmanden, "Leyden har ganke pludselig taget Afsted. Jeg kunde ikke rigtig forstaa ham, han syntes at være bleven upasselig. Hvad er det, du bestiller, Lund?"

"Midtvejen var for overdaagig," svarede Kjøbmanden, "jeg lider af Hallucinationer. Det forekom mig netop, som var det en Qund i Værelset, og det var den, jeg spærkede efter."

Donhoff rystede paa Hovedet.

"Hvor er min Kone?"

"Din Kone? Naa ja, undskyld. Det er en lille Mistforstaaelse. Din Kone er bleven lidt upasselig og har trukket sig tilbage. Nej, lad være," vedblev han, da Donhoff ventte sig mod Døren. "Du bedes om at lade hende være i Ro et Dørligt og selv trække frisk Luft. Gøddom, her er saa rigtigheden, at jeg er ved at forlees; kom, gamle, vi fjører lidt om i Thiergarten — om en Time kan du være hjemme igjen, og saa vil Dora —"

Han drejede sig om og sløjede en underlig Melodi, det faldt saa svært at lyde, og det var som vilde han fordrive den ene Dørligt med den anden.

Donhoff var hurtig beroliget.

"De Kvinder kan heller ikke tale noget," sagde han leende, "jeg troede dog, Dora vilde danne en Undtagelse, men heller ikke hun kan fornagte sit Køn; lad os da overlade hende til hendes Skæbne, saa gaar det nok hurtigere over."

Bejret havde ikke forandret sig meget.

En ung Vind drev vel Taagestrøerne fra hverandre, men den var ikke i Stand til at rense Himlen. Dæmringen var endnu ikke brudt frem, men dens første Tegns viste sig i Vesten i de blege, gule Striber, som den usynlige Sol maalede i den graa Taage.

De to Mand gik ind i en Dørligt og hørte langsomt i Retning af Thiergarten. Trods det daarlige Vejr bevægede sig en rar Menneskestrom op og ned ad den brede Gade.

David Lund havde foldet Hænderne paa Grebet af sin Stof og betragtede tankfuldt det brogede Billede.

"Det gjør et vejlørende Indtryk," sagde Donhoff og brod Tauscheden. "Vi Jurister har saa uendelig meget at gjøre med 'Berlin ved Nat', at det synes os en hel Forfriskning, naar vi ser Jøllelivet vise sig fra den gemtylige Side."

"Hvilket?" spurgte David.

"Familielivet, kjære. Se paa de Folk, de gaar mest i to Grupper, og hver lille Klynge udgjør en Familie. I Epidemier Fatter og Mutter, bagefter Røllingerne lige til den mindste i Vognen. Naturligvis, de Mennesker vil trække Luft, selv om det er fugtig Taageluft, men frem for alt vil de efter de sels Arbejdspladser, der stiller dem ad, glæde sig lidt sammen. Her enkelt kunde maaske bedre mere sig paa egen Haand, men Familien er dem mere end blot Form, og denne Jølle gaar hos os gennem alle Kredse, vi adskiller os deri heldigt fra andre Kulturfolk."

Lund nikkede.

"Du har Ret," sagde han langsomt, vi er mindre kyniske. Naar det lyder os at overtage en eller anden af det sjætte Buds Grænser, saa gjør vi det med en vis distret Hemmelighedsfuldhed. Det var vel det, du mente med din Bemærkning? Fremad, Kuff, lad Skriften løbe i tredobbeldeledes Takt."

Donhoff rystede paa Hovedet. Han kunde ikke begribe, hvad den anden sigtede til med sine mærkelige Udtalelser, men det maatte vel være et Lune, som dog ikke skulde fortaeve Sønderen for ham.

De kom længere ind i Thiergarten.

"Lad os sige ud her," sagde Lund, "disse Dørlighe af anden Klasse er en ren Parodi, Skriften er jo lam i alle fire Ven."

De stod ud og gik videre til Jøds.

Fra Hovedvejen førte der smalle Fodstier, som ikke blev benyttet af Publikum, fordi der laa en Masse fugtige, visne Blade og de nedhængende Grene hindrede i at komme frem.

David Lund slog ind paa en af disse Stier, idet han uafbrudt stødte Støtten ned i den sumpe Jord.

"Hvor fjører du mig hen?" sagde Donhoff, "det er ingen behagelig Spaferetur, her er saa ensomt og øde."

"Det er svært godt naar Mennesket vender sig til alt," svarede Lund, "forresten staa der en Vænk, og vi kan sætte os et Dørligt; Udsigten derfra er ikke saa ilde, jeg har nylig opdaget den."

Vænten stod ved en lille aaben Plads, og der maatte være dejligt om-Sommeren, men i den blege, vinterlige Beslysning gjorde Stedet et usigelig trist Indtryk.

"Og det kalder du smukt?" sagde Donhoff, da de havde taget Plads.

"Jeg tror ikke, at jeg har brugt denne Betegnelse, kjære. Men der er Stemmning. Du mener maaske, at en amerikansk Svinehandler ikke havde noget med Stemminger at bestille, men jeg kan forsikre dig, naar man i aarevis har levet i det fjærne Vesten i den forslaaede Ensomhed, saa faar man Jøllelse for saadan noget. Dette her er nu rigtig nok fordomt melankolisk."

David Lund bøjede med sin Stof i Jorden og stirrede ned for sig.

"Og jeg selv er en fordomt Kar," vedblev han. "Jeg skulde fornustigvis holde min Mund og ikke blæse paa det, hvad det betød, eller, naar jeg ikke kan holde den, da skulde jeg i det mindste have Mod til at tale fra Leveren. I Stedet derfor gaar jeg og spiller Komædie med alle Slags mørke og forrygte Talemaader, og — Djævelen staa i det hele."

Endelig blev Donhoff opmærksom. Han lagde sin Haand paa Kjøbmandens Arm og spurgte belygende:

"Du har noget paa Hjerte, Lund. Herud med det. I

Angvarie har jo ingen Hustru, der kan dele jeres Sorger med jer, saa maaske Vænnen erstatte Konen."

David Lund saa op. Der laa et ejendommeligt demodigt Udtryk i hans graa, lille Dine og højt sagde han de to Ord:

"Staffels Ayr!"

De blev afbrudt. Hvor ensomt Sagen end var, kom der dog et enligt Menneske gaende. Han spaferede i dybe Tanker tæt forbi Vænten, studsede pludselig, hilste og sagde:

"Gød Men, mine Herre; fryder De Dem ved Naturen i denne paradisiske Sump? Jeg tror at Flugtigheden hos Seddelmejer er sundere."

Det var Oskar Bellmann.

Amerikaneren trak Bejret synlig lettere, Afbrudelsen var ham ikke uvelkommen. Han strakte Haanden ud og spurgte:

"Hvad søger De da her, Hr. Bellmann?"

"Motiver," svarede den unge Forfatter, og satte sig paa Banken. "De ved jo, Højfærdige, at man viser os unge Realister den Væde at sammenligne vore Produkter med Sumpvækster. Hvorfor skal vi ikke give vore Modstandere Ret? Altsaa, jeg søger Motiver her, graat i graat, sumpet og fugtigt. Forresten ligger Sagen dybere. Jeg er i min nyeste Roman kommen til Kjerlighedsbrudet, ikke til et Kjerlighedsbrud, mine Herre, men til Kjerlighedsbrudet; Kjerligheden er meget fin, og jeg var i Tvivl om, hvorvidt den besdragne Kjerlighed skulde vællere med Hudsømmen eller med sig selv. Begge Dele er naturligvis lige dumt, men Væren træver jo et af to, eller er det Møden? Nu har jeg endelig besluttet mig til at vælge den sidste Kvaldefekt, og da vi Realister skildrer det lige fra første Haands Erfaring — ja, Hr. Lund, jeg har taget mig Deres Tale til Indtægt — saa vilde jeg paa denne melankoliske Plads sætte mig i den fornødne selvomderiske Stemmning."

Oskar Bellmann slog Benene over Kors og sløjede gemtyligt.

"Hører det ogsaa med dertil?" spurgte Lund.

"Jeg sløjter saa temmelig i alle Stemminger," sagde den unge Forfatter. "Og det maaske, naar man omgaaes med den Tanke at bevare sin Hjerne med en Kugle. Naar man ikke blæser ab alt, gives der endnu Udveje."

"Og jeg blæser ab hele denne Kjerlighedsbruds-Historie, bemærkede Donhoff ærgeligt. "De søger dog en meget god Ven, Hr. Bellmann — hvorfor følger De den dumme Møde?"

Bellmann holdt op med at sløjte.

"Det er ingen Møde," sagde han, "det er den mest realistiske Realisme. Det var et Ord til at knække Halsen paa! De mener naturligvis, at vi har overtaget det fra Frankmandene. Aldeles ikke, Hr. Kjøbmand, det er den noagne Virkelighed. Vi vil ikke længere skildre Kjerligheden til Kjerligheden Dvgvæ. Og saa kommer vi naturligvis til —"

Han vilde have tilføjet et frivolt Ord, men han vendte pludselig Hovedet til Siden.

Midt i Thiergartens Stilhed hørtes en Lyd, et svagt Knald, saa mat og hængende som et Menneskelivs sidste Ud-aanden.

"Hvad var det?" sagde Lund.

De to Berlinere saa paa hinanden; de vidste, hvad et Skud i Thiergarten plejer at betyde, og Bellmann var pludselig bleven ganske stille.

"Det kom fra Tøllingen derovre," sagde Donhoff med dæmpet Stemme, "lad os gaa hen og se, hvem — jeg mener, hvad der er sket. I hvert Fald var det Skudet af en Pistol."

De gik alle tre ind i Tøllingen, og behøvede ikke at søge ret længe, før de fandt en Mand, liggende ubstrakt paa en lille, aaben Plads.

Han var elegant klædt og temmelig ung; i den højre Haand holdt han en Revolver og Blødet sivede ud af det lille Saar i Tøllingen.

Det var det samme, som er sket saa mange Gange før, og som vil vedblive at ske. Maaske med en lille, betydningsløs Fortælling.

I Avisberetningerne plejer man ved den Slags Tilfælde at læse, at Motivet til Gjæringen er ubekjendt eller ligger i dette eller hint.

Den Mand, som her havde taget en for tidlig Afsted med Tilværelsen, havde maaske ofte læst saadanne ubestemte Bemærkninger. Maaske havde han ærgret sig derover, muligvis han ogsaa vilde ramme en bestemt Person og formørke Resten af vedkommendes Liv.

I den saakaldte Haand holdt han en Seddel.

Oskar Bellmann bøjede sig ned over ham og læste de faa Ord, som var skrevet med Hvirvel.

"Lev vel, Marie, du har drevet mig i Døden."

"Der har De Deres Motiv," sagde Lund til Forfatteren; "at Tid den gamle Historie — du est la femme?"

Donhoff havde taget Sedlen og vendte den om.

"Hvilket Ironi af Skæbne!" sagde han. "Den døde har taget det første det bedste Stykke Papir, der faldt ham i Hænderne. Og hvad er det? En ubetalt Regning paa en Kuro Champagne. Hvilket Roman ligger der mellem disse faa Linjer?"

"Er han virkelig død?" spurgte Lund.

"Haanden har været sikker nok," svarede Donhoff. "Den Slags Dørlighe plejer at drive forskelliges Tidfordriv, hvorfor ikke ogsaa Skydning. — Naa, der kommer allerede Politiet."

Skudet var ikke bleven ubemærket, og man havde underrettet den nærmeste Politibetjent derom. Man vidste jo, hvad det betød. Det var bedst hurtigst muligt at faa udslettet Sporene, man ser ikke gjerne et "Mene Tekel" midt i Værens bruisende Hvirvel.

Gjennem de nøgne Træers Grene blinkede en Betjents Hjaln; han traadte ligegyldig hen til Liget, overbevidst sig om, at ingen Hjælp var mulig, og bad de tre Herre om at underrette den første den bedste af hans Kollegaer om det forefaldne.

"Jeg maaske holde Vagt saa længe," sagde han, den første i denne Aage, men det er jo ogsaa først

Det var ikke nogen særlig mærkelig Begivenhed. Donhoff, som nu liggtes efter at komme hjem, heller ikke at stænk den synberlig Dørlighe.

Men Lund og Bellmann var kommen i en ejendommeligt Stemmning. Maaske fundt den unge Forfatter sig geligt, at Virkeligheden havde fulgt saa hurtigt og efter hans letfærdige Tale.

David Lund betragtede med hemmelig Skyndsel rolige Ansigt.

Selv om Bellmann ikke havde været til Stede, han dog ikke fundet Mod til nu at komme med den første ber for svarede ham paa Læberne, og alle tre gik til taufe hen ad Vejen.

Da de kom til Vænten, de nylig havde forladt, Bellmann endnu en Gang Hovedet tilbage.

"Det er ogsaa et Sted som skabt for det sidste, Dørligt; det forekommer mig næsten, som ser jeg dig en eller to Skygger. — De er jo i Amerita vidt i den om Kjerligning, Hr. Lund, — kan De maaske sige mig, de Skygger betyde?"

"Samblyndigvis et Kjerlighedspar," svarede han spredt.

Da David Lund havde lukket Døren efter Donhoff, blev den unge Frue staaende ubevægelig midt i Værelset.

I Begyndelsen hverken tænkte hun noget eller noget, men saa vaagne hun efter Haanden op og hørte, ledes Donhoff og Lund talte med hinanden, hvorledes afholdt hendes Mand fra at gaa ind i Værelset og hærerne sig med ham.

Nu var hun alene.

Det forekom hende saa underligt at være alene, hantte naturligvis tit, naar hendes Mand var i Værelset og deri kunde ikke være noget mærkeligt.

Og dog — dog —

Dora forsøgte at samle sine Tanker, og pludselig Grunden hende ind.

Det er jo ikke, at Vænten forlader sin Gæst. Donhoff var bleven Gæst i sit eget Hiem.

Hun solte det med en pinlig Tydelighed, som fandt tilbage til et vist moralsk Ansigt, men at hun allerede ge havde været Gæst, at hun allerede længe havde Kjerlighedsbruds fædelige Begreber i Synet, det solte hun.

Det var ubelukkende Opdagelsen af hendes Kjerlighedsbrud, der i hendes Dine gav Forholdet til Leyden af en fuldblyrdet Kjerlighedsbrud.

Et Kjerlighedsbrud —

Dora satte sig paa den nærmeste Stof og støttede det i Hænderne.

Nej, ganske vitt, efter Lovens Paragrafer kunde ikke begaaet noget Kjerlighedsbrud, hendes Kjerlighed ikke af den Grund ophæves, men hendes koindeelige fandt sig dog ikke tilfredsstillende ved denne Forlovelse.

Kurt von Leyden havde lagt sine Arme om hendes berørt hendes Læber med sine; det kunde være et blødt brutal Overrumpling, det kunde ogsaa være Udtryk enfyldig Livsfalsk.

Men en Tredjemand havde set det, og hvem den Forklaring? Det var jo heller ikke saaledes, Det sig rigtig nok ikke bevidst at have befaret hans Hjer men en vis behagelig Sitren var gaet gjennem hende.

Det var Kjerlighedsbrudet.

Den unge Frue tvivlede intet Dørligt om, at Lund vilde fortaeve hende. Over deres eget Kjerligning tier Mandene over for Kvinderne, der soler de sig i i Bevidsthed om egen Svoghed, men naar der for sig en Plet paa Kvinden, findes der tusinde Veje til Væren. Men hun ønskede heller ikke længere, at noget holdes skjult.

Siden den fremmede Mand havde berørt hende, hun havde solt Ald strømme gennem sig ved hans Vindside hun, at hendes Hjerte alene tilhørte ham, at hun kunde leve uden ham.

Hun troede i det mindste at vide det, vi vejer ofte ne op med et Dørligt og vor Viden med en Vænk.

Saa kom Dæmringen snigende.

Dora Donhoff gik gennem hele Væreligheden. Den pigen vaa gaet og havde taget den lille Mor med sig; skulde blive horte til Aften — det havde en Væren Nabolagte.

Med Hensigt paa det Dora havde besluttet, var de næsten hjært, at den lille ikke var hjemme, han kunde foruroliget hende med sine barnlige Spørgsmaal, og havde græbt og gjort hende valkende.

Hun vilde ikke valle og ingen skulde græde. Den faldt paa Samvittigheden som glødende Dørlighe sigturer den eftertrogete Lykke, som vi uden dem maatte der i Glemslen eller haaber at finde.

Dora var kommen ind i Søvnværelset. Der Vindue vendte ud mod Gaarden og lod kun et sparsomt falde ind; den unge Fru kunde knapt skjæne en eneste stand; men hun tænkte ikke paa.

Hun udtog af Stabet et Regnskytke og en mørk tog begge Kledningsstykker paa og blev saa staaende i blik midt i Værelset.

(Fortsat.)